

Strakatý e-zpravodaj

1/2009

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

vydán 29.6.2009

Úvodník

Dostává se vám do rukou, respektive do emailové schránky, první vydání Strakatého e-zpravodaje. Jeho smyslem je informovat majitele a příznivce strakáčů o proběhlých událostech. Všechny uvedené informace lze najít na internetu, zejména na stránkách www.strakaci.cz a webech jednotlivých strakáčů a chovatelských stanic, zde je vše pouze shrnuté na jednom místě. Otevírá se všem prostor pro zveřejnění zážitků z výletů, z výstav, dosažených výstavních titulů, složených zkoušek, informací ze závodů a podobně. Strakatý e-zpravodaj bude vycházet nepravidelně podle potřeby, zejména podle počtu článků od příspěvovatelů. ☺ Takže pokud se chcete podělit o své zážitky, určitě napište.

Katka Milbachová
chov.st. Dakam

V dnešním čísle najdete:

Narozené vrhy	2
In memoriam	3
Výsledky výstav	4
Průběžné výsledky soutěže "Pes roku"	8
Složené zkoušky, výstavní tituly	9
Článek o profilu DNA	12
Agility a clicker - víkendový kurz ve Větkovicích	17

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Narozené vrhy

D Strakatý samet	nar. 1.5.2009 2 psi / 4 feny	m. Barbucha Tyrkys o. Efram z Kraje krkavce
F Rubínový květ	8.5.2009 4 psi / 4 feny	m. Baccara Rubínový květ o. Fido Anibob HD
A ze Včelí zahrady	13.5.2009 2 psi / 4 feny (2x CD)	m. Amazonka Vrtichvost z Usedlosti o. Achil Koriolan
B z Luční ulice	nar. 25.05.2009 6 psů (3x HK) / 2 feny	m. Bessie ze Strakaté rokle o. Ámos Žižkův dvůr HK
A Berkast	30.5.2009 3 psi / 4 feny	m. Baxy Boramo Sole o. Atos Tyrkys
D Czech Originál	21.6.2009 5 psi / 3 feny	m. Aje Je Czech Originál o. Edgar Prosmycký dvůr

B z Luční ulice

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

In memoriam

Se zármutkem oznamujeme

V květnu 2009 nás opustila ve věku 12,5 let

Cetka Tabat

majitelky Boženy Vavřínové

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Výsledky výstav

2.5.2009 MVP Praha

posuzovala: Ing. Alena Košťálová

Výsledky	Třída	Jméno	Titul
Psi	otevřená	Bolek Strakatý samet	V1, CAC
		Byl z Trpce	V2, rez. CAC
Feny	dorost	Cíněnka Strakatý samet	VN1
	mladých	Antonie Barunidlo	V1
	mezitřída	<i>Atina z Luční ulice</i>	<i>V1, CAC, BOB, 3. v BIG</i>
	otevřená	Ida z Česlova	V1, CAC
	šampionů	Caty z Majklovy zahrady	V2, rez. CAC
		Brita Velký dar	V3
veteránů	Berenika Strakatý samet	V1, CAC	
	Armína od Chlpíků	V1, nejl. veterán	

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

8.5.2009 Klubová výstava Mladá Boleslav

posuzovala: Ing. Alena Košťálová

Výsledky	Třída	Jméno	Titul	
Psi	mladých	Cink Cink Asi Czech Originál	V1	
		Copak Copak Asi Czech Originál	V2	
	mezitřída	Delight Rubínový květ	V1, CAC	
		Derek Rubínový květ	nepřítomen	
	otevřená	Mates Anibob	VD2	
		Barbero Rubínový květ	V1	
	šampionů	Abar Strakatý samet	V3	
		<i>Edgar Prosmyský dvůr</i>	<i>V1, CAC, KV, BOB</i>	
		A Však Czech Originál	V2, rez. CAC	
	Feny	mimo konk	Adélka Barunidlo	bez hodnocení
mladých			Camcarára Asi Czech Originál	nepřítomna
		Cakramente Asi Czech Originál	V1, CAJC, nejl. mladý	
		Basta Fidli Czech Originál	V3	
		Cety z Trpce	V2	
		Antonie Barunidlo	VD4	
		mezitřída	Jiřinka z Česlova	V1, CAC, KV
		Calypso Rubínový květ	nepřítomna	
		otevřená	Anuška Zlatíčko	V3
		Belisa z Trpce	V2, rez. CAC	
		Broňa Strakatý samet	V1, CAC	
		Cora Tyrkys	V4	
		šampionů	Caty z Majklovy zahrady	V1, CAC
		Berenika Strakatý samet	V2, rez. CAC	
		veteránů	Armína od Chlpíků	V1, nejl. veterán

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

23.5.2009 Nord Bohemia Canis Litoměřice

posuzovala: Ing. Alena Košťálová

Výsledky	Třída	Jméno	Titul
Psi	šampionů	<i>Edgar Prosmýcký dvůr</i>	VI, CAC, BOB
Feny	mladých	Cakramente Asi Czech Originál	V1, CAJC
	otevřená	Broňa Strakatý samet	V1, CAC
	šampionů	Atina z Luční ulice	nepřítomna
		Berenika Strakatý samet	nepřítomna

13.6.2009 NV Klatovy

posuzoval: Miroslav Václavík

Výsledky	Třída	Jméno	Titul
Psi	mladých	Buck ze Strakatého kožíšku	V1
	mezitřída	Comanchero Rubínový květ	V1
	vítězů	<i>Edgar Prosmýcký dvůr</i>	VI, CAC, NV, BOB, 4. v BIG
Feny	otevřená	Brilla Rubínový květ	VD1
	vítězů	Atina z Luční ulice	V1, CAC, NV
		Berenika Strakatý samet	V2, rez. CAC

Edgar Prosmýcký dvůr

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

20.6.2009 Klubová výstava (bez titulu KV) Mladá Boleslav posuzoval: Andraš Polgar

Výsledky	Třída	Jméno	Titul
Psi	mladých	Bum Bác Ajeje Czech Originál	V1, CAJC
		Calvera Strakatý samet	V2
Feny	mladých	Cakramente Asi Czech Originál	V1, CAJC, nej. ml. fena
		Cathy z Trpce	V2
	mezitřída	Julinka z Česlova	VD1
	otevřená	Betty Kyjský hrádek	V1, CAC
	vítězů	<i>Atina z Lučňí ulice</i>	<i>V1, CAC, BOB</i>
	Berenika Strakatý samet	V2, rez. CAC	

27.6.2009 Intercanis Brno posuzoval: Petr Řehánek

Výsledky	Třída	Jméno	Titul
Psi	dorostu	Arny z Lubenky	VN1
	mladých	Ambros Šťastný domov	VD2
		Leonardo z Česlova	V1, CAJC, nej. mladý
	mezitřída	Artur z Budějické kotliny	V2, rez. CAC
		Delight Rubínový květ	V1, CAC
otevřená	Barbero Rubínový květ	V1, CAC	
veteránů	Cínek Anibob	nepřítomen	
Feny	mladých	Camcarára Asi Czech Originál	V1, CAJC
	šampionů	<i>Atina z Lučňí ulice</i>	<i>V1, CAC, BOB, 2. v BIG, BONB</i>

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Průběžné výsledky soutěže "Pes roku"

po MVP Brno

Pes roku 2009

1. Edgar Prosmyský dvůr	70 bodů
2. Abar Strakatý samet	38 bodů
3. Bobek z Česlova	37 bodů

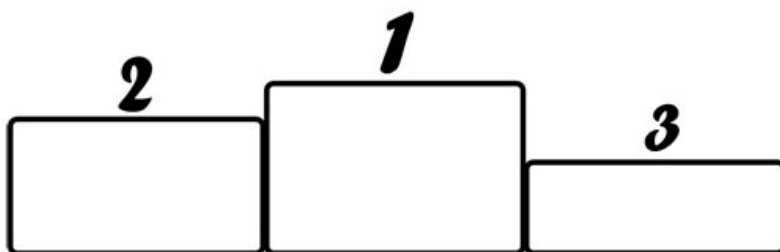
Fena roku 2009

1. Atina z Luční ulice	159 bodů
2. Berenika Strakatý samet	32 bodů
3. Cakramente Asi Czech Originál	28 bodů

Chovatelská stanice roku 2009

1. z Luční ulice	161 bodů
2. z Česlova	103 bodů
3. Strakatý samet	92 bodů

V bodování není prozatím zohledněno členství v klubu, což bude rozhodující zejména u pořadí chovatelských stanic. Takže pokud jste byli se svým strakáčem na výstavě a prozatím nejste členem KCHMPP, máte možnost to ještě napravit, ať Váš chovatel nepřijde o cenné body.

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Složené zkoušky, výstavní tituly

Ida z Česlova

složila zkoušku BH a canisterapeutickou zkoušku

majitelkou je Radka Růžičková

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Antonio Vrtichvost z Usedlosti

složil zkoušku ZZO

majitelkou je Aneta Bartošová

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Adélka Barunidlo

složila zkoušku ZZO

majitelkou je Dita Grusová

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Článek o profilu DNA

Vážení chovatelé,

jistě jste si všimli, že se na stránkách www.strakaci.cz v úvodním menu objevila nová položka - DNA profil. Protože je to věc nová a tedy ne ještě příliš známá, rádi bychom uvedli několik základních pojmů a fakt s tím souvisejících. Autorem následujícího článku je paní Mgr. Blanka Robešová CSc. z Klubu chovatelů švýcarských salašnických psů a je uveden s jejím souhlasem. DNA profil je soubor čísel, podle kterých je možná jednak identifikace zvířete a jednak výběr partnerů vhodných pro další plemenitbu.

1. Co ta čísla a písmena znamenají?

Písmenný text je název lokusu na chromozómu a dvě čísla jsou velikosti alely na jednotlivých chromozómech. Když si to přeložíme do nevědeckého jazyka a použijeme přirovnání pro lepší pochopení, dostaneme následující: pes má 78 chromozómů, vždy dva tvoří pár. Máme tedy 39 párů chromozómů. Představme si je jako knihovnu, která má 39 knih, každou vždy dvakrát - celkem tedy již zmíněných 78 knih. Místo na chromozómu si představme jako stránku jednotlivé knihy a číslo jako počet slov na této stránce. Takže pro genetika má na lokusu **PEZ 1** alela na jednom chromozómu velikost např. 114, na druhém např. 118. My ostatní si můžeme představit, že v dané knihovně má majitel dvě vydání Babičky Boženy Němcové a jedno má na straně např. 123 celkem 114 slov a druhé na téže straně 118 slov.

2. Jakých hodnot ta čísla nabývají?

Čísla jsou různá, někdy obě dvě stejná. Někdy může číslo chybět, v našem přiblížení to znamená, že se z určitého důvodu nepodařilo spočítat počet slov na stránce. Nelze říct, že některé číslo je dobré a jiné špatné. Žádoucí je, aby v "knihovnách" našich psů bylo co nejvíce vydání knih, tedy aby počet alel v daném lokusu byl co největší. Čím více "vydání" v naší populaci je, tím spíš najdu vhodného partnera pro své zvíře. Pokud by se totiž stalo, že bude k dispozici jen jedno vydání, najdeme tam méně informací. A bude-li organismus ve své knihovně někdy hledat radu, nemusí ji tam najít. V praxi to může znamenat zjištění, že všichni naši psi mají např. dispozici k nějaké chorobě.

3. Jak vyberu vhodného psa pro svoji fenu?

To je vlastně základní důvod, proč se tyto testy dělají - výběr geneticky nejvhodnějšího partnera. Použijeme-li opět příměru, hledáme takového jedince, který má ve své knihovně rozdílné knihy. Respektive aby potomci měli jiné knihy než rodiče. Zde je nutno říct, že oba rodiče předávají do svých pohlavních buněk vždy jen jednu alelu. Jinou mluvou řečeno, každý z rodičů přispívá do knihovny potomka jen jednou knihou. Potomek, má-li mít svých 2 x 39 knih, dostává vždy jednu od otce a jednu od matky. Zamyslíme-li se nad tímto faktem, logicky usoudíme, že je lepší, když bude mít potomek dvě různá vydání

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

knih, než kdyby měl dvě knihy naprosto totožné. Proto, když víme, jaké knihy má matka, hledám otce s "jiným vydáním" téže knihy. Pokud si zopakujeme fakt, že každý z rodičů předá potomkovi náhodně jednu ze svých knih a u potomka se musí sejít dvě, mohou nastat následující možnosti (budeme sledovat vždy jen jeden lokus = stránku v knize). V tabulce uvádíme na jedné straně možnosti, které nabízí otec a na druhé straně možnosti matky. Mohou nastat vždy čtyři kombinace uvedené ve středových čtvercích:

A. otec má hodnoty 114 a 114, matka má 114 a 114.

Potomci dostanou od rodičů vždy jen alelu 114, toto křížení tedy nic nového nepřinese.

DNA profil		OTEC 114/114	
		114	114
MATKA 114/114	114	114/114	114/114
	114	114/114	114/114

B. otec má hodnoty 114 a 114, matka má 118 a 118

Potomci mohou dostat od otce pouze alelu 114, od matky pouze 118. Výsledkem je, že se všichni budou lišit od svých rodičů - budou mít ve svých "knihovnách" dvě rozdílné knihy, i když všichni ty stejné.

DNA profil		OTEC 114/114	
		114	114
MATKA 118/118	118	114/118	114/118
	118	114/118	114/118

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

C. otec má hodnoty 114 a 118, matka také 114 a 118

Tady už potomci získávají 3 různé kombinace knih, možnosti - 114/114 a 118/118 - jsou méně vhodné

DNA profil		OTEC 114/118	
		114	118
MATKA 114/118	114	114/114	114/118
	118	114/118	118/118

D. otec má hodnoty 114 a 118, matka má 114 a 120

Tady už potomci získávají 4 různé kombinace knih, jedna možnost - 114/114 - je méně vhodná

DNA profil		OTEC 114/118	
		114	118
MATKA 114/120	114	114/114	114/118
	120	114/120	118/120

E. otec má hodnoty 114 a 118, matka má 120 a 124

Nejvhodnější kombinace rodičů. Všichni potomci mají jiné kombinace alel (knih) než rodiče.

DNA profil		OTEC 114/118	
		114	118
MATKA 120/124	120	114/120	118/120
	124	114/124	118/124

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

4. Jak tedy hodnotit výsledky DNA profilů?

Geneticky cennější zvíře je to, které má ve své "knižovně" co nejvíc druhů knih. Vidíme-li tedy deset dvojic čísel, žádoucí je, aby dvojice obsahovala vždy rozdílná čísla. Hledám-li psa pro svoji fenu, vezmu si její profil DNA, profil DNA vybraného psa a hodnotím zvlášť jednotlivé lokusy (knihy) tak, jak je naznačeno v tabulkách výše. Přemýšlím, kolik kombinací v daném lokusu může u potomků nastat. A může mi vyjít pro jednotlivé psy třeba toto:

POČET KOMBINACÍ										
NÁZEV LOKUSU										
	PEZ 1	PEZ 3	PEZ 5	PEZ 6	PEZ 8	PEZ 12	PEZ 20	FHC 2010	FHC 2054	FHC 2079
pes č. 1	1	1	3	4	1	3	1	1	3	3
pes č. 2	1	1	1	1	1	1	4	3	1	1
pes č. 3	4	1	4	4	3	3	3	4	1	4

Závěr: nejvhodnějším psem je pro naši fenu pes č. 3

Proč? Protože spojením těchto dvou jedinců může vzniknout největší množství kombinací u jejich potomků.

5. Proč hodnotíme pouze 10 míst na chromozómech?

Chromozóm je z hlediska genetického popisu obrovská věc. Pokud se budeme držet přirovnání ke knihovně, bude se počet "knih" v ní pohybovat v řádu statisíců!! Není tedy technicky možné popsat každého jedince do posledního písmenka. Těchto 10 míst je jakási dohoda mezi odborníky, tvoří to jakýsi průřez stavu všech chromozómů. V knižním přirovnání se odborník ptá na jednu knihu z oblasti kuchařek, jeden román, jeden cestopis a třeba jednu knihu pohádek. Tím získá přehled o celé knihovně. Pokud by se zabýval pouze kuchařkami, zjistí například, že je majitel velmi dobře vybaven, ale naprosto mu unikne, že v knihovně je velmi malý výběr cestopisů.

6. Jak získat DNA profil svého zvířete?

Analýza DNA se provádí ze vzorku krve, případně ze stěru tzv. bukální sliznice (sliznice ústní dutiny). Odběr krve může provést kterýkoliv veterinář, stěr bukální sliznice zvládne chovatel sám. Vzorek se zašle poštou spolu s vyplněným formulářem do laboratoře. Cena jednoho vyšetření je kolem 1.000 Kč. Laboratoř Genservice nabízí i množstevní slevy. Majitel zvířete pak získá nezfalšovatelný doklad o stavu alel svého psa. Kromě využití při hledání vhodného partnera lze tímto profilem garantovat původ štěňat při případných paternitních sporech.

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Doufám, že chovatelé pochopili, že DNA analýzy nejsou nějakým novým výmyslem, který je k ničemu a jen bude stát chovatele další peníze. Je to věc nyní běžně používaná v oblasti kriminalistiky, její výsledky jsou vysoce objektivní. Možná proto budou tyto metody u části chovatelů neoblíbené, nelze je totiž zfalšovat.

Mělo by být v zájmu všech zodpovědných chovatelů využívat výsledky DNA analýz v plemenitbě. Je to v současné době nejlepší způsob, jak udržet genetickou variabilitu a tím i zdravý plemene.

A jaká je situace u strakáčů?

Strakáči jsou stále mladým a dosud neustáleným plemenem, mají úzkou chovnou základnu a chovní jedinci jsou si relativně dost blízce příbuzní. O to větší význam pro jejich budoucnost má objektivní sledování vzájemné příbuznosti. V současnosti používáme k sestavování chovných párů výpočty koeficientů příbuzenské plemenitby (Fx). Je to však jen teoretické číslo, jakási pravděpodobnost, že dotyčný pár bude co nejméně příbuzný. Stanovení DNA profilu by nám mohlo pomoci k přesnějšímu výběru partnerů a ke snížení příbuznosti uvnitř plemene.

Plemeni by velmi prospělo, kdybychom znali DNA profily co nejvíce zvířat. Ideálně všech, což ovšem není v praxi proveditelné. Pro začátek by bylo nejdůležitější znát DNA profil nejstarší žijící generace a pak jedinců, kteří se účastní nebo se chystají účastnit chovu. Chcete-li, aby nám dělali radost i další generace zdravých strakáčů, nechte tomu svému udělat analýzu DNA a pošlete nám výsledky! S praktickým provedením Vám rádi po domluvě pomůžeme.

Děkujeme tímto zejména panu Bílému (Chlapák Červený muškát), paní Jarolímkové (Andy Dakam) a paní Růžičkové (Ida z Česlova), že nechali své psy vyšetřit a stali se tak jedněmi z prvních. Zatím máme vyšetření DNA profilu od 6 zvířat. Všechna byla provedena v laboratoři Genservice v Brně (www.almara.cz/genservice).

Dana a Zdeňka Vaňourkovi

Jméno psa	PEZ 1	PEZ 3	PEZ 5	PEZ 6	PEZ 8	PEZ 12	PEZ 20	FHC 2010	FHC 2054	FHC 2079
Armyka T	114/118	135/135	94/102	184/184	215/231	260/268	175/175	231/231	151/155	277/277
Andy D	118/122	117/123	102/110	172/172	215/231	260/268	175/179	231/231	151/151	269/277
Brita VD	118/118	135/135	102/102	172/172	227/231	260/268	175/179	227/231	147/151	269/277
Atina z LU	114/118	117/135	102/102	172/180	231/231	260/268	175/179	231/231	151/155	277/277
Chlapák ČM	118/118	135/135	102/102	172/172	215/231	260/264	175/175	231/231	151/151	269/277
Ida z Č	118/118	120/129	94/114	172/172	227/227	268/268	179/183	227/231	147/167	269/269

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Agility a clicker - víkendový kurz ve Větrkovcích

16.06.2009

Na tenhle víkend jsem se těšila několik měsíců. Jelikož se hodně zajímám o pozitivní motivaci, klikr a taky filosofii Silvie Trkman, tak jsem se přihlásila okamžitě, jak jsem se o semináři dozvěděla, a pro jistotu jsem zlanářila ještě Zuzku s Leškem, abychom se vlka (Báry) nebáli 😊. No nebylo čeho se bát, je to moc fajn holka a myslím že nám hodně pomohla, i když jsme tam byli určitě z nejméně zkušených...

Teorie je jedna věc a praxe druhá, to jsem si zase potvrdila. Sice mám nastudovanou hromadu článků o klikru atd., ale odborný dohled a pár dobrých rad je k nezaplacení... Alespoň co se mě týče, tak jsem se toho určitě víc učila já než pes a taky jsem já byla ta, kdo neustále dělal chyby... Zato Luskáček měl konečně příležitost si v klidu vyzkoušet látkový tunel a proskokový

kruh, čehož jsme naplno využili a naučili. Taky s houpačkou mi dělal radost, teď zjišťuji, že se stala jeho nejoblíbenější překážkou a chodí se mi tam pohoupat sám! No on byl vždycky kaskadér...

Trochu nešťastné bylo počasí, hned po pátečním příjezdu nás přivítala parádní bouřka, víchr a noční teploty proklatě nízké. Sobotní dopoledne se ještě drželo sychravo až nevládně, všichni jsme byli promrzlí. Zlom nastal v momentě, kdy se naše chatka rozhodla půjčit za úplatu přímotop - do půlhodiny bylo na obloze azuro a dvacet stupňů 😊. Takže zbytek soboty a neděle jsme naopak bojovali s ochlazováním strakáčů, kteří ještě nejsou na cvičení v parnu vůbec zvyklí a taky to bylo na běhání poznat - moc se mi nestává, že bych běhala sekvence před psem... Alespoň byla příležitost naučit se "francouzskou otočku".

Strakatý e-zpravodaj 1/2009

Od víkendu jsem si slibovala, že se konečně dozvím nějaké konkrétní nápady, k čemu všemu se dá použít klikr při výcviku agility, a to se mi taky splnilo. Dokonce jsem založila deník, abych všechny ty informace pobrala 😊, takže teď ještě třídím myšlenky a ujasňuji si další tréninkové postupy. Bára odhalila spoustu chybiček, kterých se dopouštíme a taky jsem snad konečně definitivně pochopila, kde a jak používat které typy křížení.

Odvezla jsem si pár náskresů cvičných sekvencí, které se nám určitě budou hodit, ujasnila si, jak budeme dělat zónovky a hlavně našla spoustu inspirace do dalšího cvičení, která poslední dobou docházela a zjistila jsem, na čem a jak můžeme dál pracovat.

Aby to nevypadalo, že jsme pořád jen cvičili, tak se musím zmínit i o výletě na zříceninu ???(ach ta moje paměť...), o sobotním večerním táboráku se špekáčkami, na kterém to naši chlapi zřejmě dost rozjeli (ještě že už jsme spaly) a na fotkách ještě malý výlet k rybníku, kde se psi nejprve ochladili a pak zběsile líтали po poli... No prostě strakatáci. Jako bonus na rozloučenou jsme v kempu potkali strakatou Zorinku a tak jsme se alespoň zvěčnili ve třech...

No a co na závěr? Byla to paráda, těším se na příště!

Veronika Hučíková a Lusk z Česlova

